

Văn bản

Mây và Sóng

(RA-BIN-ĐƠ-RÀ-NÁT TA-GO)

I. Đọc-tìm hiểu chung

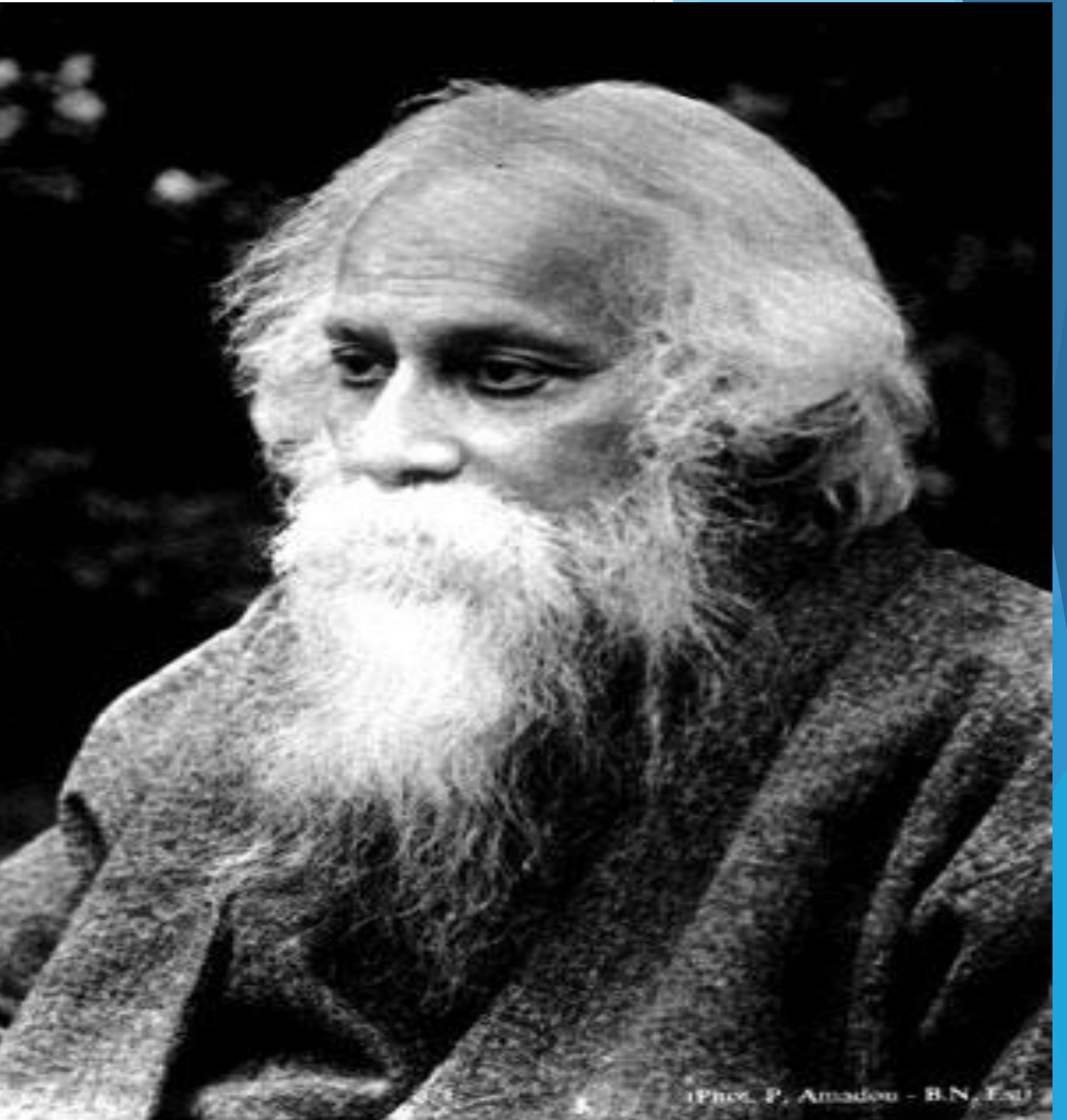
1. Tác giả:

Hãy đọc SGK
trang 46 và giới
thiệu những
hiểu biết của em
về nhà thơ Ta-go
?

MÂY VÀ SÓNG

- Ra-bin-đơ- ra – n át Ta-go (1861 – 1941) là nhà thơ hiện đại lớn nhất của Ấn Độ.
- Nhà văn đầu tiên của Châu Á nhận giải Nôben văn học(1913) với tập “Thơ dâng”.
- Thơ ông thể hiện chất trữ tình triết lí nồng đượm, chủ nghĩa nhân văn sâu sắc.
- Bài thơ được in trong tập “Trăng non” xuất bản 1909.

RABINDRANATH TAGORE

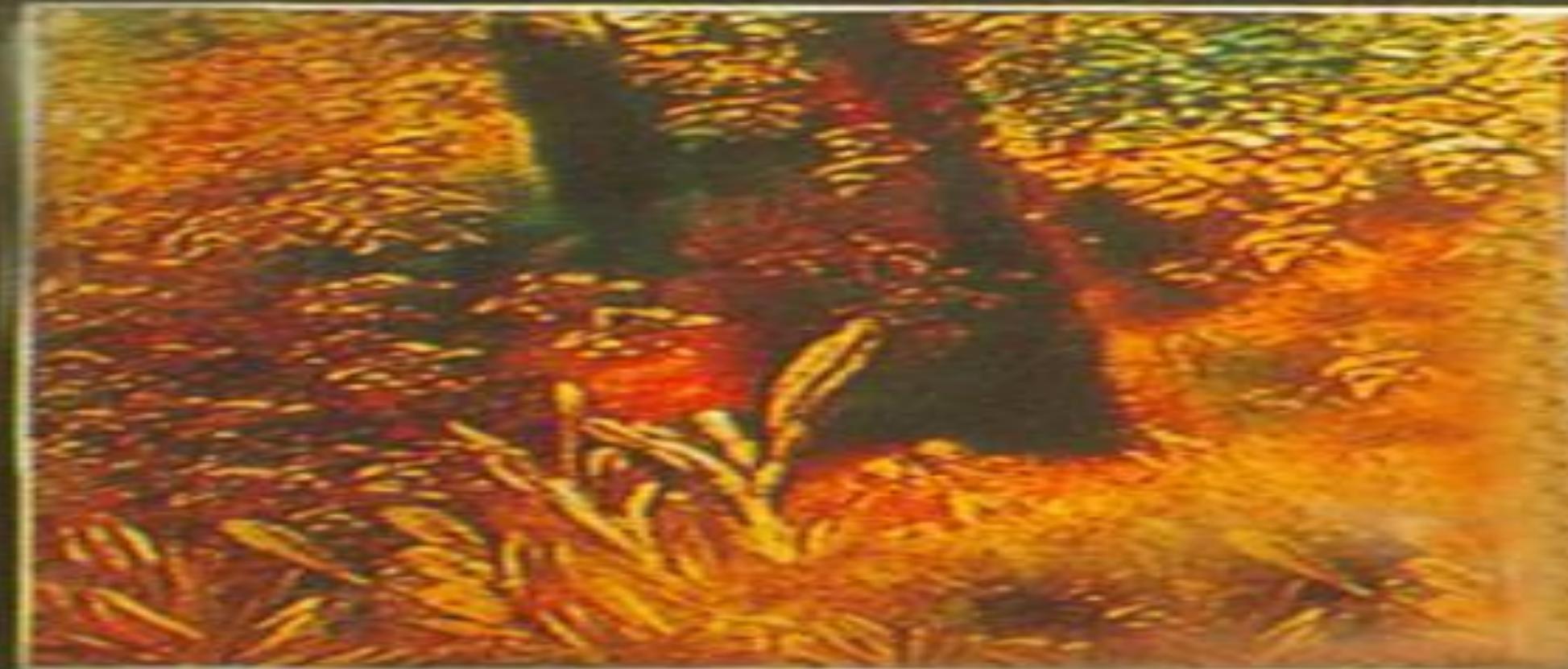
ĐÀO THUYỀN

và

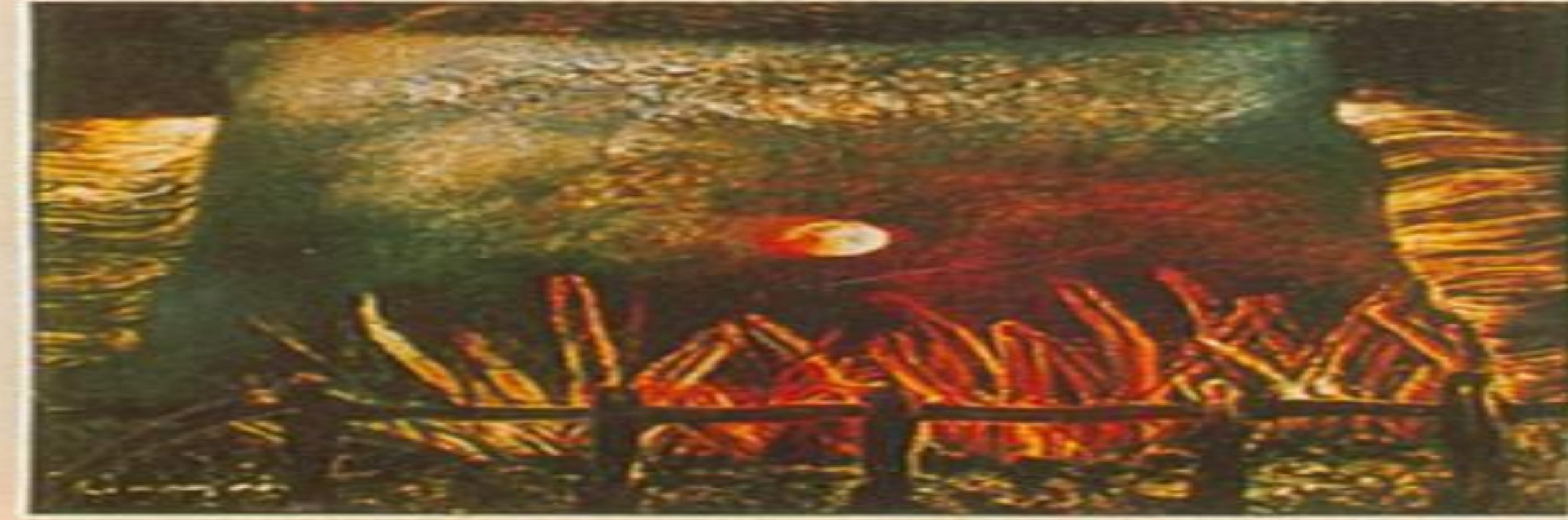
RABINDRANATH TAGORE
GIẢI NOBEL VĂN CHƯƠNG 1913

TẶNG VẬT LOVER'S GIFT

RABINDRANATH TAGORE
GIẢI NOBEL VĂN CHƯƠNG 1913

MÃNH TRĂNG NON THE CRESCENT MOON

NHÀ XUẤT BẢN ĐÀ NẴNG 1997

RABINDRANATH TAGORE

COLLECTED POEMS — PLAYS

2. Tác phẩm:

- Xuất xứ: *Mây và Sóng* vốn được viết bằng tiếng Ben-gan, in trong tập thơ *Si-su (Trẻ thơ)*

- Thể thơ: thơ văn xuôi

- Phương thức biểu đạt chính: Biểu cảm

- Chủ đề: tình mẫu tử

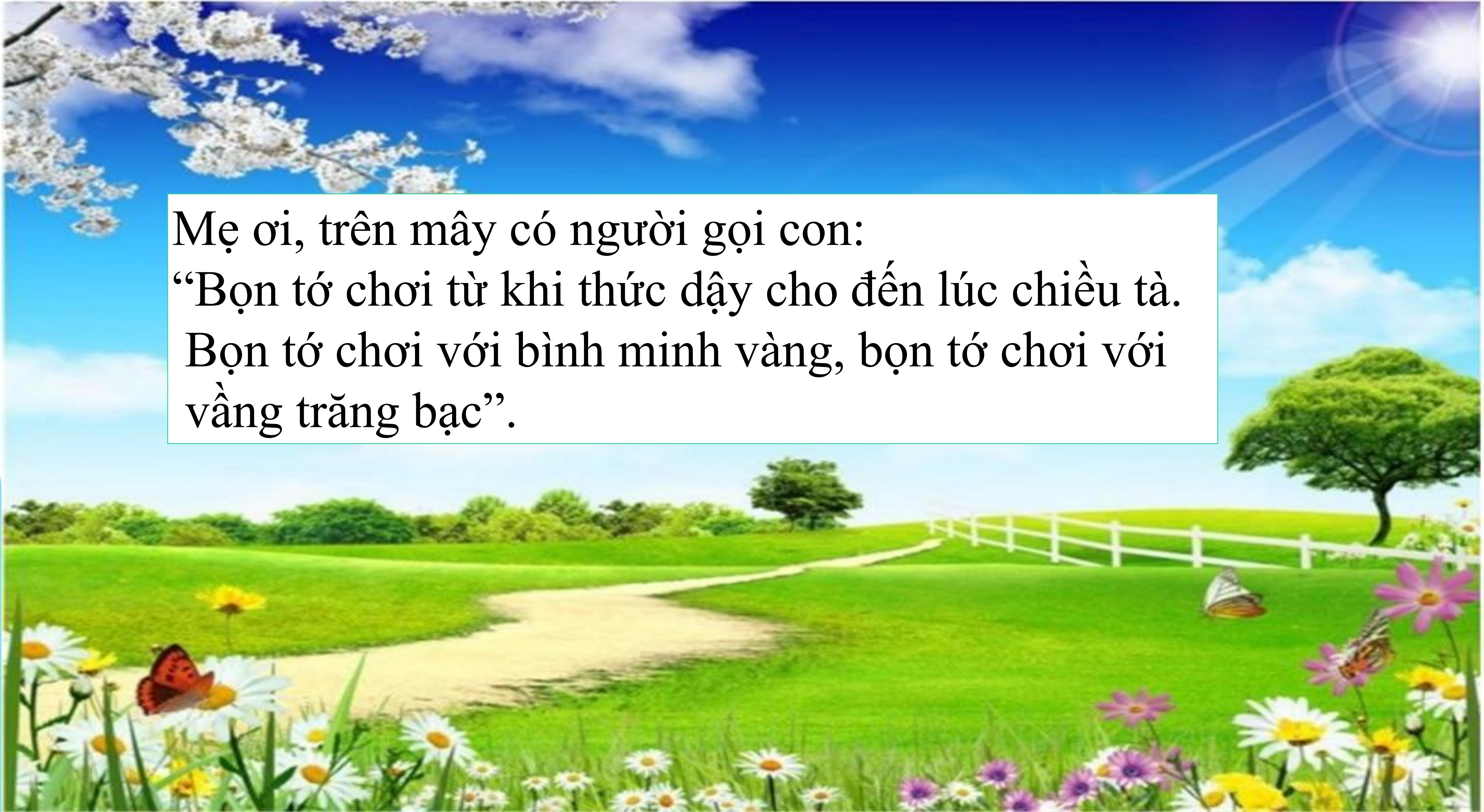

3. Đọc bài thơ

HƯỚNG DẪN ĐỌC

- Đọc truyền cảm, nhẹ nhàng, không quá nhấn mạnh các lời thoại.
- Lưu ý đọc phần câu hỏi của em bé với giọng vui thích.

Mẹ ơi, trên mây có người gọi con:
“Bạn tớ chơi từ khi thức dậy cho đến lúc chiều tà.
Bạn tớ chơi với bình minh vàng, bạn tớ chơi với
vàng trăng bạc”.

Con hỏi: “Nhưng làm thế nào mình lên đó được?”.

Họ đáp: “Hãy đến nơi tận cùng trái đất, đưa tay lên trời, cậu sẽ được nhắc bỗng lên tận tầng mây”.

“Mẹ mình đang đợi ở nhà” – con bảo – “Làm sao có thể rời mẹ mà đến được?”

Thế là họ mỉm cười bay đi.

Nhưng con biết có trò chơi thú vị hơn, mẹ ạ.

Con là mây và mẹ sẽ là trăng.

Hai bàn tay con ôm lấy mẹ, và mái nhà ta sẽ là bầu trời xanh thẳm.

Trong sóng có người gọi con:

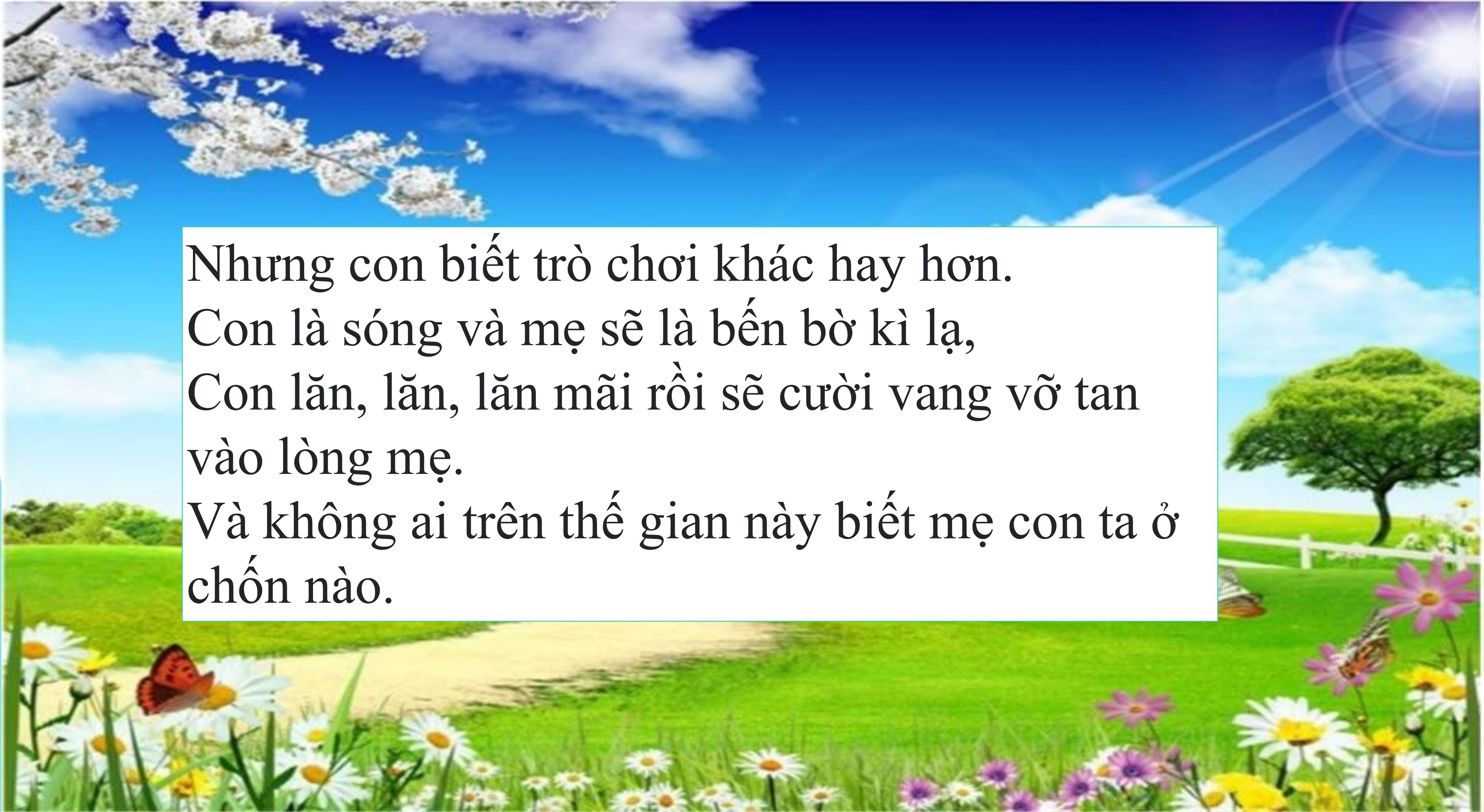
“Bon tớ ca hát từ sáng sớm cho đến hoàng hôn. Bon tớ ngao du
nơi này nơi nọ mà không biết từng đến nơi nào”.

Con hỏi: “Nhưng làm thế nào mình ra ngoài đó được?”.

Họ nói: “Hãy đến rìa biển cả, nhắm nghiền mắt lại, cậu sẽ được
làn sóng nâng đi”.

Con bảo: “Buổi chiều mẹ luôn muốn mình ở nhà, làm sao có thể
rời mẹ mà đi được?”.

Thế là họ mỉm cười, nhảy múa lướt qua.

Nhưng con biết trò chơi khác hay hơn.
Con là sóng và mẹ sẽ là bến bờ kì lạ,
Con lăn, lăn, lăn mãi rồi sẽ cười vang vỡ tan
vào lòng mẹ.
Và không ai trên thế gian này biết mẹ con ta ở
chốn nào.

4. Bố cục

BỐ CỤC

HAI PHẦN

PHẦN 1

*“Mẹ ơi...
...xanh thẳm.”*

Câu chuyện với mẹ về
những người ở trên mây và
trò chơi thứ nhất của em bé.

PHẦN 2

*“Trong sóng...
...chốn nào.”*

Câu chuyện với mẹ về những người
ở trong sóng và trò chơi thứ hai của
em bé

Ai giỏi hơn

* Giống:

- *Trình tự tương thuật của hai phần đầu giống nhau:*
 - + Thuật lại lời rู้ rê
 - + Thuật lại lời từ chối và lí do từ chối.
 - + Nêu lên trò chơi mới
- *Trong cả hai phần, dòng thơ thứ năm đều là phản ứng trực tiếp của em bé trước lời rู้ rê*

=> Bố cục trên làm cho chủ đề bài thơ trọn vẹn, đầy đủ.

? Hãy chỉ ra
những điểm
điểm khác

* Khác:

- *Phần thứ nhất mở đầu bằng cụm từ : "mẹ ơi", phần thứ hai không có.*
- *Ý và lời ở hai phần không hề trùng lặp nhau. Mây và sóng đều là những cảnh vật tự nhiên hấp dẫn song tính chất hấp dẫn khác nhau.*

II. ĐỌC- TÌM HIỂU VĂN BẢN

1. Lời rủ rê của những người sống trên Mây và trong Sóng

1. LỜI RỦ RÊ CỦA NHỮNG NGƯỜI SÔNG TRÊN MÂY VÀ TRONG SÓNG

*Trong sóng có
người gọi con*

*- Bọn tớ ca hát từ
sáng sớm cho đến
hoàng hôn. Bọn tớ
ngao du nơi này nơi
nọ mà không biết
từng đến nơi nào.*

KHUNG CẢNH THIÊN NHIÊN

Qua lời kể, tả của những người trên mây, dưới
sóng đã mở ra trước mắt em bé một thế giới?

- Lời kể, tả của những người trên mây, dưới sóng đã mở ra trước mắt em bé một thế giới:

+ Xa xôi, rộng lớn, chứa đựng biết bao điều bí ẩn.

+ Rực rỡ lung linh, huyền áo (ánh sáng mặt trời vàng vào buổi bình minh, ánh sáng vàng trăng bạc khi đêm về).

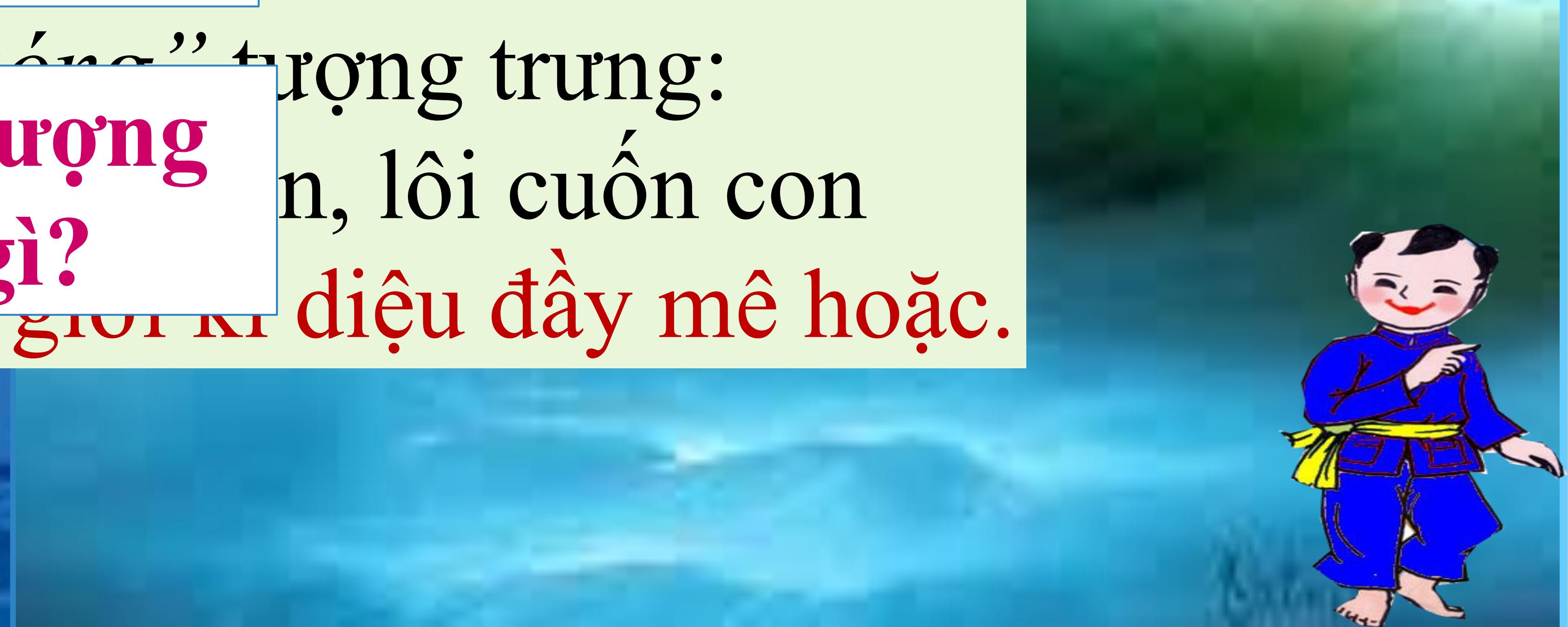
+ Vui vẻ và hạnh phúc (chỉ có ca hát và rong chơi khắp chốn từ khi thức dậy cho đến chiều tà).

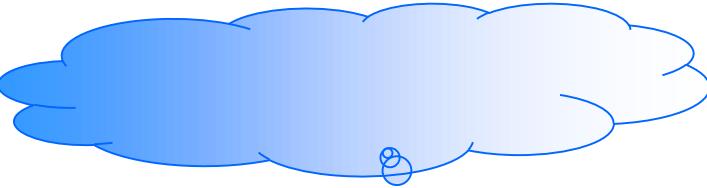
Qua lời mời gọi của Mây
=> Thiên nhiên rực rõ, bí ẩn bao
và Sóng em h ñh dung ra
điều thú vị, thật khó có thể từ chối.
khung cảnh thiên nhiên ?

“Mây” “sóng” tượng trưng:
Mây và Sóng tượng trưng cho cái gì?
người. - Thế giới kí diệu đầy mê hoặc.

tượng trưng:
n, lôi cuốn con
diệu đầy mê hoặc.

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 1 (5 phút)

(?) Khi mới nghe *mây và sóng* rู้ rẽ, em bécómuốnđi chơi không? Vì sao có thể biết được điều đó?

.....
.....
.....

(?) Sau đó em đã từ chối lời mời mọc đầy quyến rũ của *mây và sóng* như thế nào? Vậy điều gì đã níu giữ em bé?

Lời từ chối của em bé với người trong mây:

.....
.....

Lời từ chối của em bé với người trong sóng:

.....
.....

Lí do níu giữ

.....
.....

2. LỜI TỰ CHỐI CỦA EM BÉ

- Lúc đầu: Em bé cũng muốn đi
- *Sau đó*: Từ chối

NHỮNG NGƯỜI SỐNG
TRÊN MÂY

*“Nhưng tôi làm sao mà lên
được với các bạn?”*

NHỮNG NGƯỜI SỐNG
TRONG SÓNG

*“Nhưng tôi làm sao gấp được
các bạn?”*

2. LỜI TỪ CHỐI CỦA EM BÉ

Lời từ chối của em bé với
những người sống
trên mây

*“Mẹ tôi đang đợi ở nhà
Làm sao tôi có thể bỏ
mẹ tôi mà đi được?”*

- Hai vế

- + Vé 1: Lý do từ chối
- + Vé 2: Câu hỏi hàm ý

Lời từ chối của em bé với
những người sống
trong sóng

*Buổi chiều, mẹ tôi luôn luôn
muốn tôi ở nhà với mẹ
Làm sao tôi có thể bỏ mẹ tôi
mà đi được?”*

Sức mạnh nào đã khiến em bé
có thể từ chối những thú am
vui trên?

2. LỜI TỰ CHỐI CỦA EM BÉ

- Lúc đầu: Em bé cũng muốn đi

- *Sau đó*: Từ chối

=> Sức mạnh của tình mẫu tử đã
giúp em bé vượt lên mọi ham
muốn, cám dỗ.

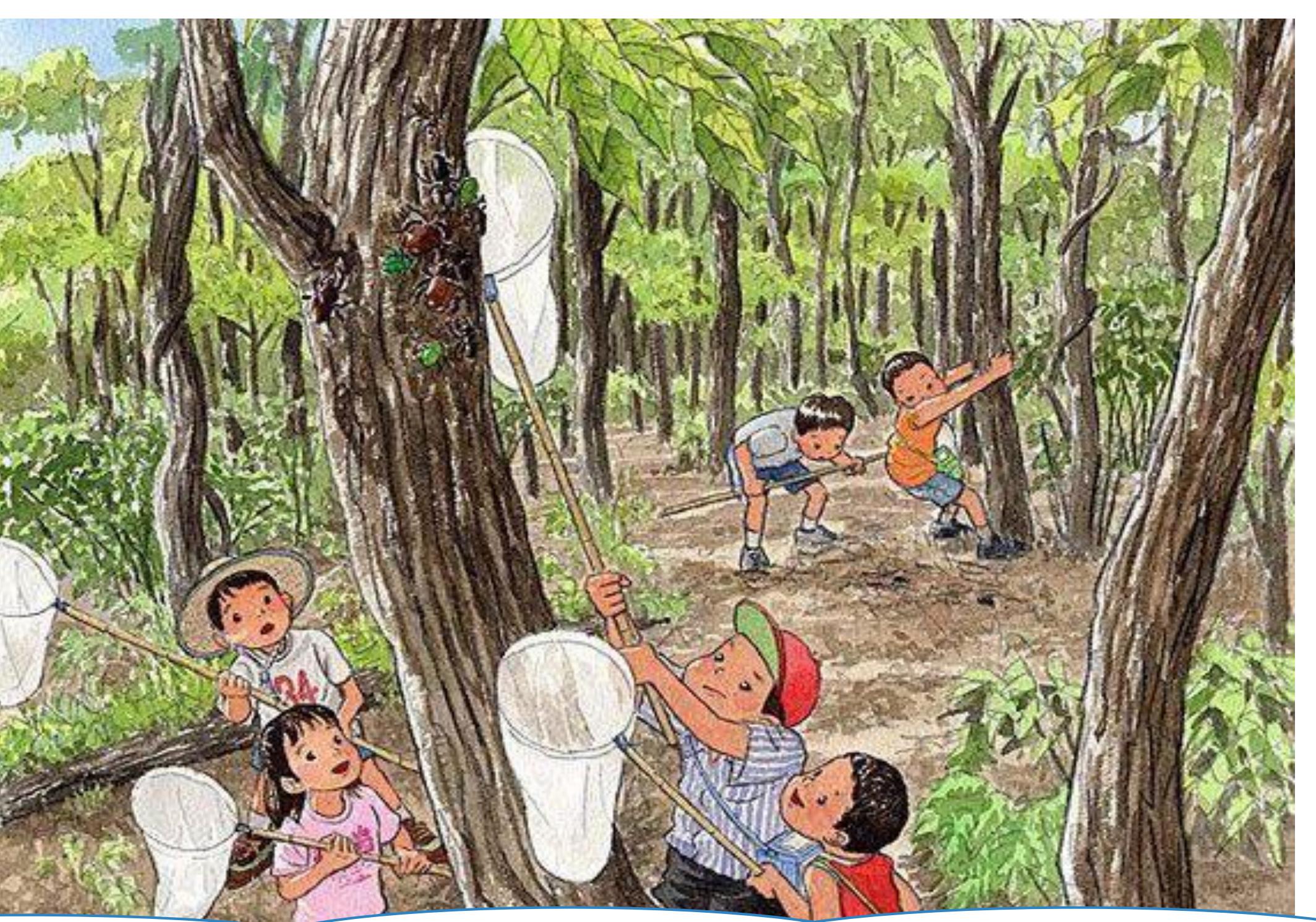
NHỮNG NGƯỜI SỐNG
TRÊN MÂY

*“Nhưng tôi làm sao mà lên
được với các bạn?”*

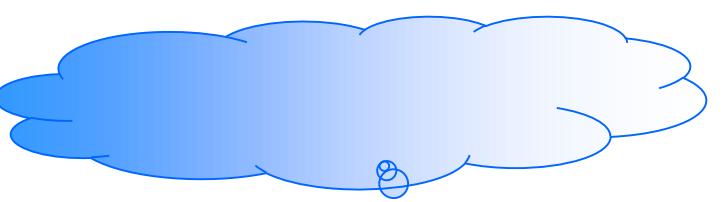
NHỮNG NGƯỜI SỐNG
TRONG SÓNG

*“Nhưng tôi làm sao gấp được
các bạn?”*

Đã bao giờ bạn?

3. TRÒ CHƠI EM BÉ SÁNG TẠO RA

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 2 (5 phút)

TRÒ CHƠI THỨ NHẤT

TRÒ CHƠI THỨ HAI

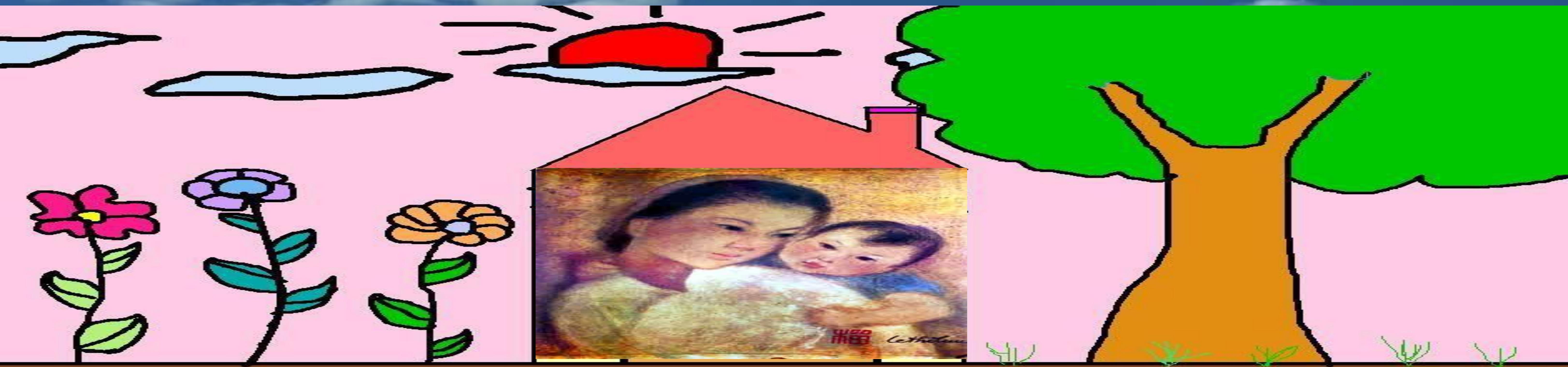
2) Em cảm nhận được gì về tình cảm mẹ con được thể hiện qua những trò chơi ấy?

.....
.....
.....

3) Em cảm nhận như thế nào về câu thơ: **Không ai biết mẹ con ta ở chốn nào?**

.....

3. TRÒ CHƠI EM BÉ SÁNG TẠO RA

3. TRÒ CHƠI EM BÉ SÁNG TẠO RA

* Trò chơi thứ nhất

- + Con làm ây
- + Mẹ là trăng
- + Mâ nh àlà bầu trời xanh thắm

* Trò chơi thứ hai

- + Con là sóng
- + Mẹ là bên bờ

➔ Trò chơi rất hay, thú vị, sáng tạo vừa thỏa ước mong làm mây, làm sóng tinh nghịch, bay cao, lan xa phiêu du khắp chốn; lại vừa được quấn quýt bên mẹ.

Sự sáng tạo của em bé ở trò chơi thứ nhất và thứ hai?

Em có nhận xét gì về trò chơi mà em bé nghĩ ra?

Em cảm nhận như thế nào về câu thơ?
Không ai biết mẹ con ta ở chốn nào?

Tình mẫu tử hòa quyện, lan
tỏa, thâm nhập khắp thiên
nhiên, vũ trụ mênh mông.

Qua sự sáng tạo trò chơi của em bé
bài thơ đang ca ngợi và trân trọng
điều gì?

3. TRÒ CHƠI EM BÉ SÁNG TẠO RA

*** Trò chơi thứ nhất**

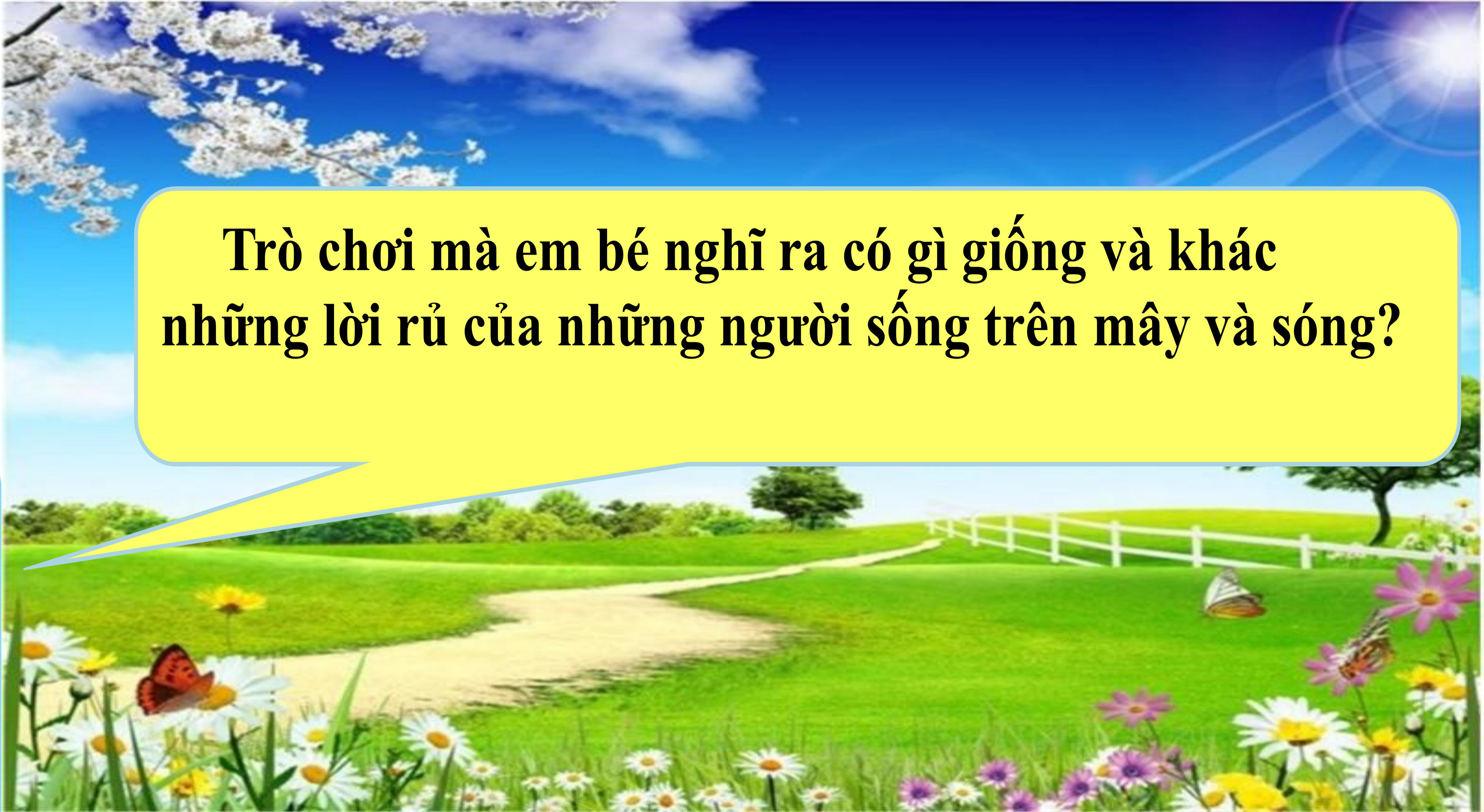
*** Trò chơi thứ hai**

→ Trò chơi rất hay, thú vị, sáng tạo vừa thỏa ước mong làm mây, làm sóng tinh nghịch, bay cao, lan xa phiêu du khắp chốn; lại vừa được quần quýt bên mẹ.

**=> Ca ngợi tình mẫu tử thiêng liêng
bất diệt**

A THÔNG MINH HƠN

Trò chơi mà em bé nghĩ ra có gì giống và khác
những lời rủ của những người sống trên mây và sóng?

Giống nhau

Đều là những trò chơi hấp dẫn và thú vị

Đều xuất hiện những hình ảnh của thiên nhiên :mây, sóng...

Khác nhau:

+ Trò chơi của những người trên mây và trong sóng chỉ có hình ảnh của thiêng nhì.

+ Trò chơi của em bé được xây dựng bằng trít tượng tượng, sáng tạo có hình ảnh của thiêng nhì vừa có cả tinh thần mẫu tử sâu nặng.

III. TỔNG KẾT

1. Nghệ thuật

Bố cục bài thơ thành hai phần giống nhau nhưng không trùng lặp về ý và lời.

- Sáng tạo nên những hình ảnh thiên nhiên bay bổng, lung linh, kì ảo song vẫn rất sinh động và chân thực, gợi nhiều liên tưởng

2. Nội dung

Ca ngợi tình mẫu tử thiêng liêng, bất diệt.

3. Ý nghĩa của văn bản: Bài thơ ca ngợi ý nghĩa thiêng liêng của tình mẫu tử.

IV. VẬN DỤNG

- Hãy tưởng tượng em là người đang trò chuyện với mây và sóng. Viết đoạn văn (khoảng 5-7 câu) về cuộc trò chuyện ấy.

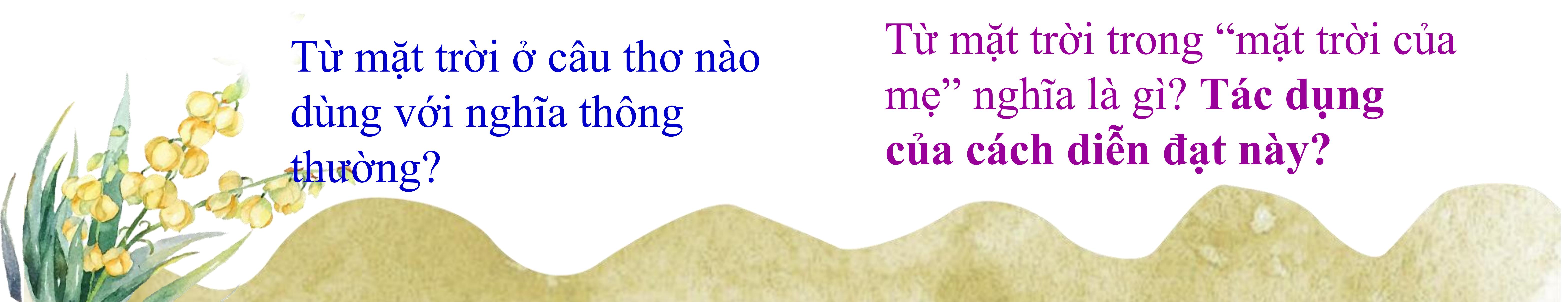
THỰC HÀNH TIẾNG VIỆT

Mặt trời của bắp th ìnằm trên đồi.
Mặt trời của mẹ, em nằm trên lưng.

Từ mặt trời ở câu thơ nào
dùng với nghĩa thông
thường?

Từ mặt trời trong “mặt trời của
mẹ” nghĩa là gì? Tác dụng
của cách diễn đạt này?

I. Các phép tu từ.

Từ **mặt trời** trong dòng thơ “**Mặt trời** của mẹ, em nằm trên lưng” dùng để chỉ em bé

Tác dụng: Con giống như mặt trời tỏa ánh sáng trong cuộc đời mẹ. Vícon như mặt trời, nhà thơ ní lên tình yêu con tha thiết của người mẹ.

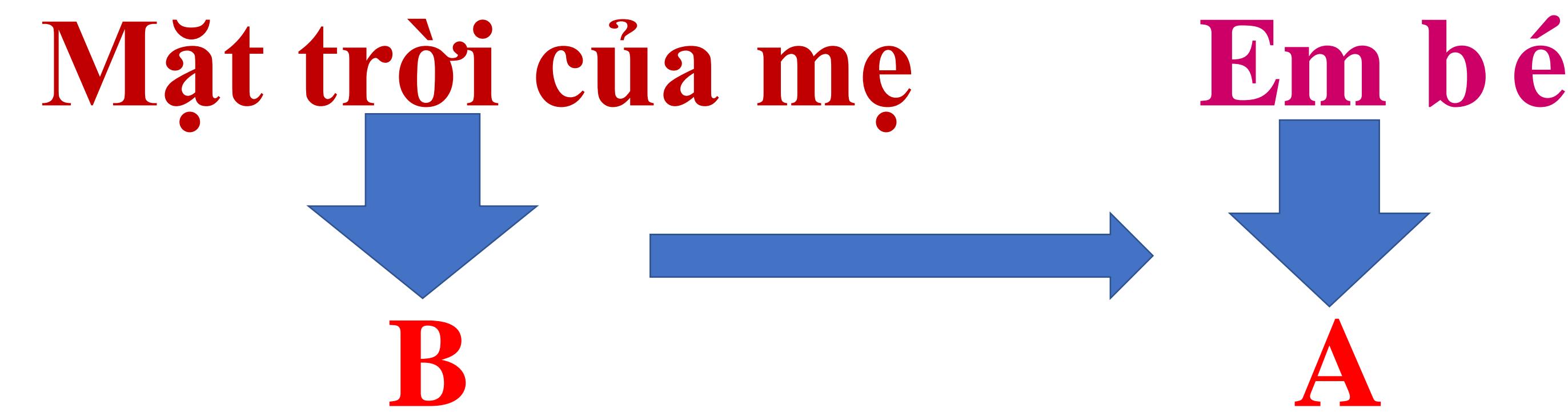
Kết luận: Từ **mặt trời** trong dòng thơ “**Mặt trời** của mẹ, em nằm trên lưng” là hình ảnh ẩn dụ.

=>**Phép tu từ ẩn dụ**

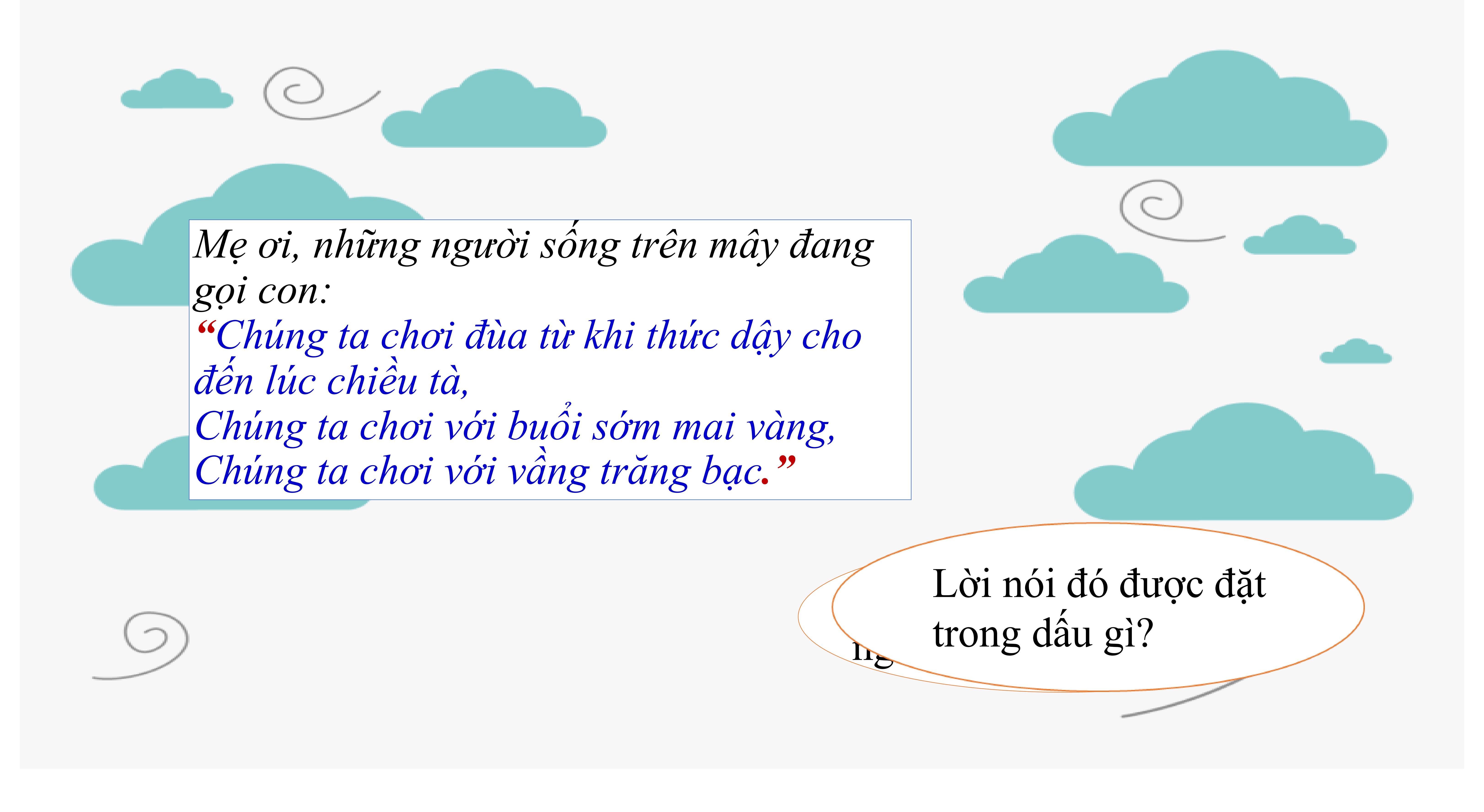
1. Ân dụ

a. Ví dụ

b. Kết luận:

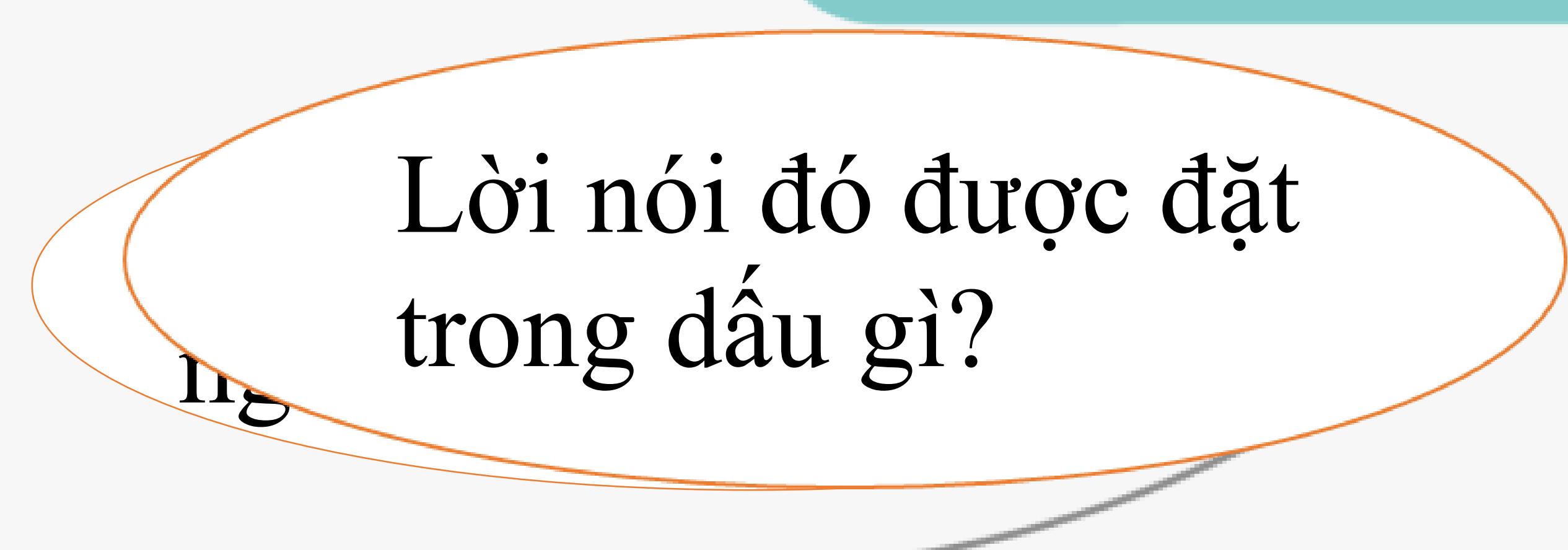

Ân dụ là biện pháp tu từ gọi tên sự vật hiện tượng này bằng tên sự vật hiện tượng khác có nét tương đồng với nó, nhằm làm tăng sức gợi hình, gợi cảm cho sự diễn đạt.

Mẹ ơi, những người sống trên mây đang
gọi con:

“Chúng ta chơi đùa từ khi thức dậy cho
đến lúc chiều tà,
Chúng ta chơi với buổi sớm mai vàng,
Chúng ta chơi với vàng trăng bạc.”

Lời nói đó được đặt
trong dấu gì?

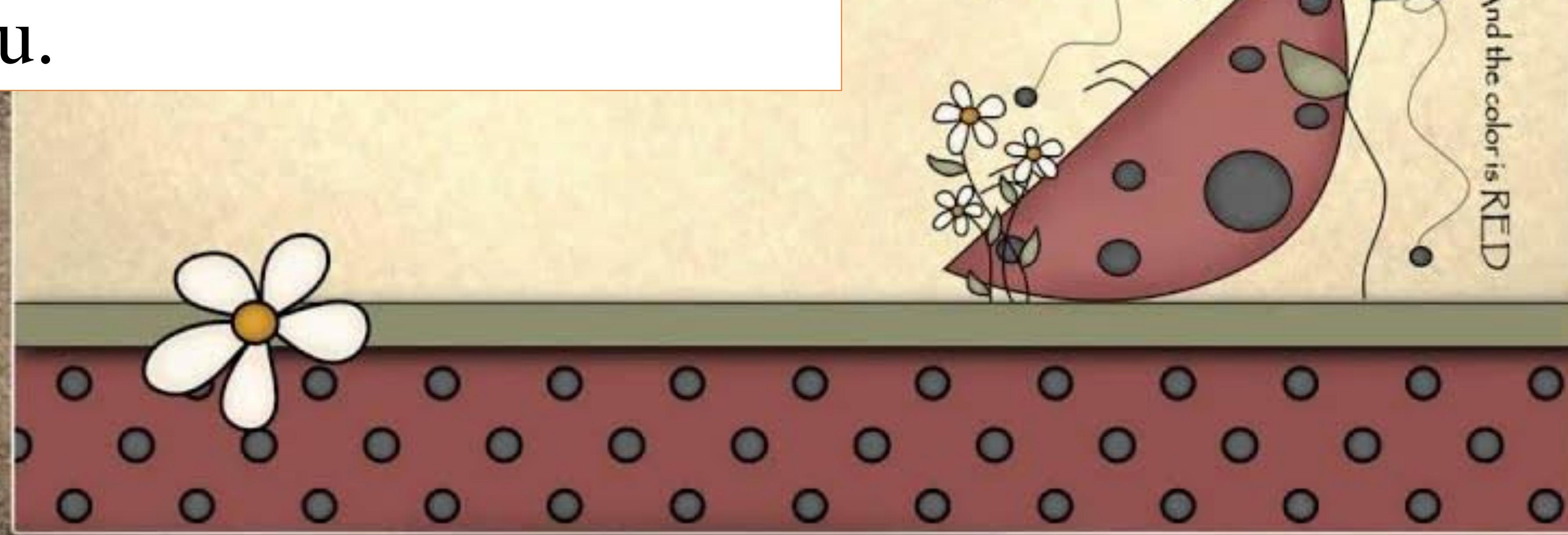
2. Dấu câu

a. Ví dụ

b. Kết luận:

***Dấu câu là** kí hiệu chữ viết để biểu thị ngũ điệu, quan hệ ngũ pháp, mục đích nói kh á nhau.

Dấu ngoặc kép: Được dùng để đánh dấu lời dẫn trực tiếp

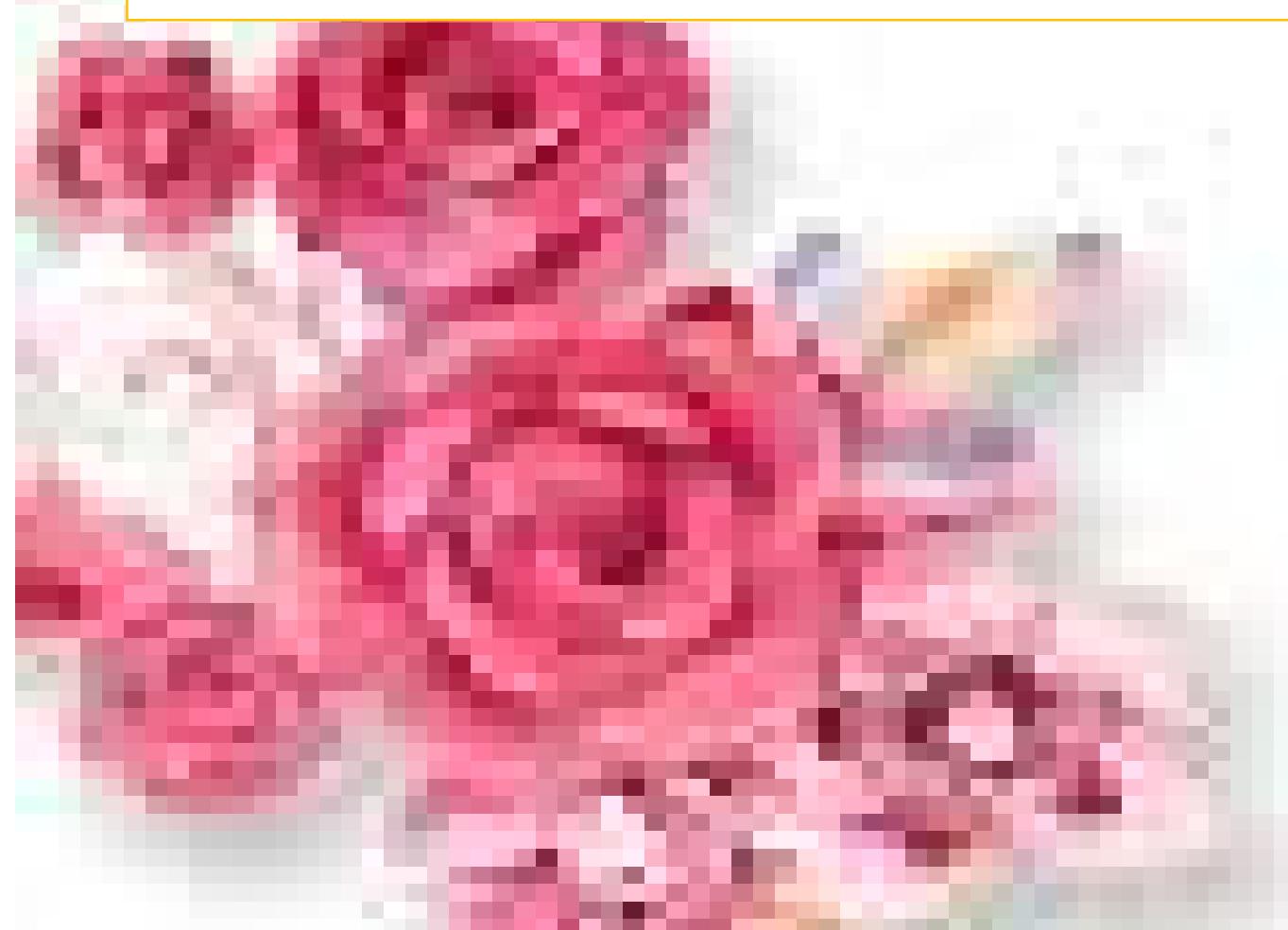

3. Đại từ.

a. Ví dụ

b. Kết luận

Đại từ là các từ ngữ được dùng để xưng hô hay dùng để thay thế các loại từ...

**Đôrêmon! Bọn mình đừng
xa nhau nhé!**

II. Luyện tập

Bài 1 SGK trang 47

Trong bài thơ Mây và
sóng, "mây" và "sóng" là
những hình ảnh ẩn dụ.

Hai hình ảnh ấy có thể làm
cho em liên tưởng tới
những đối tượng nào?

Bài 1 SGK trang 47

Hình ảnh ẩn dụ trong bài thơ Mây và sóng

- “Mây” và “sóng” ẩn dụ cho thiênh khôi tươi đẹp, thơ mộng, hấp dẫn.

- “Mây” và “sóng” : mở ra thế giới xa xôi, huyền bí

- “Mây” và “sóng” : tượng trưng cho những cảm xúc ở đời.

Bài 2 SGK trang 47

Cùng suy nghĩ

Yêu cầu 1	Yêu cầu 2	Yêu cầu 3
Xác định biện pháp tu từ được sử dụng trong hình ảnh "bình minh vàng"	Xác định biện pháp tu từ được sử dụng trong hình ảnh "vàng trắng bạc".	Nêu tác dụng của biện pháp tu từ đó.

Bài 2 SGK trang 47

❖ hình ảnh “bình minh vàng” đã mở ra một không gian ngập tràn ánh sáng mặt trời rực rỡ, lấp lánh; ánh sáng chan hòa khắp không trung dát vàng vạn vật, qua đó gợi ý nghĩa về sự quý giá của mỗi khoảnh khắc thời gian.

vàng trăng bạc”. Biện pháp tu từ ẩn dụ đã mỉm le hiện vẻ đẹp của vàng trăng sáng lấp lánh như một chiếc đĩa bằng bạc

=> **Những hình ảnh ẩn dụ** mở ra không gian thiêng niêng rực rỡ, lấp lánh ánh sáng, quyến rũ, khơi dậy tình yêu thiêng niêng và sự trân trọng mỗi khoảnh khắc quý giá của cuộc sống.

Bài 3 SGK trang 47

Con là sóng và mẹ sẽ là bến bờ kì lạ.

Con lăn, lăn, lăn mãi rồi sẽ cười vang vỡ tan vào lòng mẹ.

=> Điệp ngữ gợi lên hình ảnh em bé hồn nhiên vô tư, tinh nghịch vui chơi bên người mẹ hiền từ.

❖ Điệp ngữ lăn vừa có ý nghĩa tả thực hành động em bé sà vào lòng mẹ hết lần này đến lần khác, vừa gợi hình tượng những con sóng nối tiếp nhau, đuổi theo nhau lan xa trên mặt đại dương bao la rồi vỡ vào bờ cát.

Bài 4 SGK trang 47

=> **Dấu câu được dùng để đánh dấu lời dẫn**
❖ Lời dẫn trực tiếp trong bài thơ Mây và
trực tiếp là dấu ngoặc kẹp sóng là lời của em bé của những người
trên “trên mây” và những người “trong
sóng”.

Bài 5 SGK trang 47

Đại từ nhân xưng ngôi thứ nhất số nhiều là từ **Bọn** tớ. Đại từ này dùng để chỉ những người ở “trên mây” và “trong sóng”.

Bài 6 SGK trang 47

Không thể thay Trong tiếng Việt, ngoài từ “bọn” tớ là hay và tinh tế nhất, không thể hiện rõ đối tượng chủ thể trong mỗi cuộc trò chuyện như “chúng ta”, “chúng tâ”, “bọn mình”, “chúng tớ”. Dùng một từ “bọn tớ” trong bản dịch là hay và tinh tế nhất. Nó thể hiện rõ đối tượng, chủ thể trong mỗi cuộc trò chuyện với cậu bé là những người “trên mây” và “trong sóng”.

VẬN DỤNG

So sánh để
nhận biết sự
khác nhau
giữa hai nhóm
đại từ:

Có thể bạn chưa biết!

Nhóm 1: Chúng tôi, chúng tú, chúng tao, bọn tú, bọn
tao.

Nhóm 2: Chúng ta, chúng mình, bọn mình.

VẬN DỤNG

* Sự khác nhau giữa hai nhóm đại từ:

Nhóm 1: *Chúng tôi, chúng tú, chúng ta, bọn tú, bọn ta*
chỉ người nói không gộp người nghe.

Nhóm 2: *Chúng ta, chúng mình, bọn mình* vừa chỉ người nói có ý gộp cả người nghe- người đối thoại.

Chú ý: *Đôi khi chúng mình, bọn mình* được dùng như nhóm 1.

So sánh: Hôm nay, bọn tú học môn ngữ văn (1).

Hôm nay, chúng ta học môn ngữ văn (2).

Với câu (1) người nói chỉ nói đến mình và người khác cùng học môn ngữ văn.

Với câu (2) người nói có ý nói đến mình và cả đến người nghe.

Thank
you

FOR
LISTENING